

Norges Høyesterett
Via Aktørportalen

Oslo, 13. oktober 2020

PROSESSKRIV

TIL

HØYESTERETT

Sak nr. 20-051052SIV-HRET

Ankende part: Foreningen Greenpeace Norden
BOX 15164, 04 65 Stockholm, Stockholms län

Natur og Ungdom
Torggata 34, 0183 OSLO

Partshjelpere: Besteforeldrenes klimaaksjon
c/o Lund & Co, Akersgt 30, 0158 Oslo

Naturvernforbundet
Mariboegate 8, 0184 Oslo

Prosessfullmektiger: Advokat Cathrine Hambro
Wahl-Larsen Advokatfirma AS
Fridtjof Nansens plass 5, 0160 Oslo

Advokat Emanuel Feinberg
Advokatfirmaet Glittertind AS
PB 1383 Vika, 0114 Oslo

Innankede: Staten ved Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo

Prosessfullmektig: Regjeringsadvokaten
v/ Regjeringsadvokat Fredrik Sejersted

Rettslig medhjelper: Advokat Anders Wilhelmsen
Postboks 8012 Dep
0030 Oslo

1 INNLEDNING

Vi viser til Statens prosesskriv av 21. september 2020 om dommer Indrebergs habilitet og Høyesteretts brev av 28. september 2020 om samme tema, med frist for kommentarer til 5. oktober 2020. Vi viser også til Høyesteretts brev av 8. oktober 2020, med frist for merknader til spørsmålet om dommer Noer og dommer Steinsviks habilitet til 13. oktober 2020. Ettersom de tre dommernes habilitet nå skal til felles behandling tillater vi oss å kommentere samtlige tre dommere i det følgende.

Vil vi først kommentere noen overordnede hensyn om Høyesteretts sammensetning. Deretter vil vi kommentere særskilte forhold knyttet til dommerne Noer, Indreberg og Steinsvik.

2 HABILITETSREGELEN I DOMSTOLLOVEN § 108 - OVERORDNEDE HENSYN

I denne saken ber Miljøorganisasjonene om Høyesteretts avgjørelse i rettsspørsmål som opptar svært mange i det norske samfunn. Høyesterett avgjørelse vil fastlegge rettstilstanden om Grunnlovens § 112 for mange år fremover.

I saker som berører brede samfunnshensyn, hviler tilliten til Høyesteretts plenumsavgjørelse på at retten er bredt sammensatt, med dommere som har hver sine grunnleggende verdisyn. For samfunnets stabilitet på lang sikt, er det viktig at en slik tillit opprettholdes. Miljøorganisasjonene mener derfor det er viktig at habilitetsterskelen ikke settes for lavt. Vi viser i den forbindelse til Inge Lorange Backers kommentar til habilitetsbehandlingen i Rt. 2007 s. 705 og Rt. 2008 s.1452 (LOR-2008-577):

Garantien mot ensidighet i Høyesterett ligger i en bred sammensetning. Det kunne ha skapt et legitimitetsproblem om tomtefestesakene var avgjort i festernes disfavør med knapt flertall, etter at dommere med perifer tilknytning til festeforhold var kjent inhabile. Det er uheldig om dommere settes utenfor fordi de tidligere i yrkeskarrieren har vurdert et generelt rettsspørsmål som saken reiser. Høyesterett bør ikke gå så langt i å statuere inhabilitet for å fremme tillit til retten at det i stedet kan svekke tilliten.

Ut fra hensyn til en bredest mulig sammensetning er Miljøorganisasjonene av den oppfatning at ingen av de tre dommerne bør vike.

3 DOMMER NOER

Miljøorganisasjonene kan ikke se det er grunn til å legge vekt på dommer Noers tilknytning til Natur og Ungdom og Naturvernforbundet. Slik vi forstår Høyesteretts brev er det flere tiår siden hun hadde noen tilknytning til disse organisasjonene. Det er så lenge siden at det vanskelig kan spille inn, objektivt vurdert.

Når det gjelder tilknytningen til WCEL og GJIE er dette organisasjoner relatert til miljørett generelt, og ikke klimasaker spesielt. Det er uklart om dommer Noer har vært særskilt involvert disse organisasjonenes arbeid knyttet til klimasaker. Uansett antar vi at organisasjonenes arbeid kun omfatter generelle faglige diskusjoner, og at organisasjonene ikke har et særlig ønske eller om mål om en aktivistisk eller ekspansiv dommerstand. Med det som utgangspunkt er Miljøorganisasjonenes

oppfatning at Noers tilknytning til WCEL og GJIE ikke tilsier at hun bør vike. Til sammenligning vil det neppe være inhabilitetsgrunn at en dommer er aktivt medlem i Den Norske Turistforening i en sak om allmenningsrettigheter, selv om Den Norske Turistforening har til formål å fremme «å legge til rette for enkel ferdsel i naturen».

4 DOMMER INDREBERG

Fra Miljøorganisasjonenes perspektiv er det heller ikke grunn til at dommer Indreberg skal vike sete.

Høyesterett har som kjent gjentatte ganger lagt til grunn at en dommers deltakelse i lovforberedelsene i utgangspunktet ikke leder til inhabilitet, jf. blant annet Rt. 2009 s. 769 avsnitt 14 og Rt. 2010 s. 1228 avsnitt 8.

I tomtefestesaken (Rt. 2007 s. 705), som dommer Indreberg selv referer til, hadde hun en rolle i lovarbeidet som gjaldt det konkrete spørsmålet som skulle opp for Høyesterett: Spørsmålet da var om loven som skulle prøves var i strid med *gjeldende* Grunnlov. Hun ble altså ansett inhabil på bakgrunn av at hun hadde hatt en mening om direkte relatert til det konkrete grunnlovsspørsmålet Høyesterett skulle avgjøre i saken. I saken som nå skal behandles er dette annerledes. Den rettsoppfatningen staten kritiserer dommer Indreberg for å ha vært med på å utlegge feil gjennom Menneskerettighetsutvalget gjelder gjeldende rett *slik den var før* grunnlovsendringen. At denne rettsoppfatningen var gal er rett nok et ledd i statens argumentasjonsrekke relatert til gjeldende Grunnlov, men forholdet er likevel mer perifert.

I tillegg kommer at Indreberg i tomtefestesaken var involvert i et notat som *anbefaler* Stortinget («bør») å gi uttrykk for sitt syn. Dette er ikke tilfellet her.

For øvrig vil eventuell inhabilitet her styres av den ene partenes konkrete anførsler og rettskildebruk. Det er ikke statens standpunkt som eventuelt leder til inhabilitet, men et ledd i statens rettslige argumentasjonsrekke.

5 DOMMER STEINSVIK

Miljøorganisasjonene kan heller ikke se at det er grunn til dommer Steinsvik skal vike. Selv om Besteforeldrenes klimaaksjon er partshjelper i saken, er dette en organisasjon som ble stiftet i 2006 og som i dag har ca. 4000 medlemmer. Det at dommer Steinviks svigerfar er passivt medlem i denne organisasjonen kan vanskelig sies å gi saklig grunn til å tvile på hennes upartiskhet.

For ordens skyld nevnes at vi som prosessfullmektiger ikke har vært kjent med hans medlemskap i BKA.

* * *

Dette prosesskriv lastes opp elektronisk i Aktørportalen.

Advokatfirmaet Glittertind AS

Wahl-Larsen Advokatfirma AS

Emanuel Feinberg
Advokat

Cathrine Hambro
Advokat